

INSTYTUT SŁAWISTYKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Warszawa, 16 sierpnia 2018 roku

Szanowny Pan
dr Jarosław Gowin
Wicepremier
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

**Uwagi do projektu rozporządzenia w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej
z dnia 30 lipca 2018**

Szanowny Panie Premierze,

Uwagi, które zgłaszam na ręce Pana Premiera, są wynikiem analiz projektu rozporządzenia w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej z dnia 30 lipca 2018. Projekt został przedyskutowany z pracownikami Instytutu Sławistyki PAN oraz z Prezydium Rady Naukowej Instytutu Sławistyki PAN.

Zgadzamy się, że lista dyscyplin naukowych w Polsce wymagała uporządkowania i dostosowania do warunków europejskich, aby ułatwić polskim naukowcom starania o granty międzynarodowe, głównie ERC. Nie uważamy jednak, że dobrym pomysłem jest przeprowadzanie ewaluacji jednostek naukowych w obrębie dyscyplin, w sposób tak restrykcyjny, jak proponuje projekt omawianego rozporządzenia. Wprowadzenie takich zasad ewaluacyjnych nie pozwala ocenić jednostki naukowej jako integralnej całości. Jest także bardzo odległe od sposobu uprawiania nowoczesnej nauki i chyba nie znajduje precedensu w Europie (może i w świecie). Uprawianie nauki nie polega na zamykaniu się w obrębie dyscypliny, tylko na stawianiu odważnych pytań i poszukiwaniu na nie odpowiedzi z perspektywy różnych dyscyplin i dziedzin nauki. Współczesna nauka jest interdyscyplinarna,

transdyscyplinowa i międzydziedzinowa. Rozwija się dzięki współpracy naukowej. Projekt rozporządzenia nie premiuje interdyscyplinarności.

Przykładem mogą być badania prowadzone w Instytucie Sławistyki PAN, największym i najbardziej prestiżowym ośrodku badań sławistycznych w Europie. Przykładowo: przeszłość Słowian musi być badana wspólnie przez historyków (projekt „Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian”, NPRH) i językoznawców („Słownik Prasłowiański”, NPRH). Korpusy współczesnych języków muszą być tworzone przez lingwistów, informatyków i matematyków (konsorcjum Common Language Resources & Technology Infrastructure). Badania socjolingwistyczne (jeden z nowoczesnych kierunków językoznawstwa) wymagają aparatu lingwistycznego i socjologicznego. Przykłady można mnożyć. W naszym Instytucie już dawno zlikwidowaliśmy pracownie naukowe prowadzące badania w określonych dyscyplinach, zastąpiły je zespoły interdyscyplinarne. Sławistyka jest interdyscyplinarnym, określonym geograficznie i kulturowo polem badawczym. Dlatego zatrudniamy językoznawców, kulturoznawców, literaturoznawców, historyków oraz, w mniejszej liczbie, socjologów i etnologów. Ewaluacja przeprowadzona według dyscyplin nie uwzględni faktycznego potencjału badawczego naszego Instytutu, tym bardziej że nie wszystkie dyscypliny są reprezentowane przez 12 pracowników naukowych. Przykładem może być zespół historyków, który istnieje w Instytucie od 1955 (wówczas była to rozpoznawalna w świecie poznańska Redakcja Słownika Starożytności Słowiańskich – opracowująca wielką encyklopedię najstarszych dziejów Słowiańszczyzny). Historyczne badania Słowiańszczyzny są nadal prowadzone w placówce poznańskiej Instytutu przez zespół realizujący aktualnie duży grant NPRH „Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian” i przygotowujący wielkie dzieło przedstawiające historię Słowian w języku angielskim „Early Slavs”. Z projektu rozporządzenia wynika, że dzieł tego od dawna pracującego w Instytucie Sławistyki PAN unikatowego zespołu historyków nie będzie można poddać ocenie w ewaluacji w 2021 roku, ponieważ przedstawiciele tej dyscypliny jest mniej niż 12 (Ewaluacja jakości naukowej – przewodnik). Chyba że historycy zechcą się przypisać do innej dyscypliny. Powstaje jednak pytanie, czy nie będzie to działanie naruszające powagę Instytutu i pracujących w nim uczonych oraz czemu by miało służyć poza zdobyciem punktów. Obawiamy się, że projektowane rozporządzenie może w dłuższej perspektywie

